

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

ТОШКЕНТ ТИББИЁТ АКАДЕМИЯСИ

“Келишилди”

**Соғлиқни сақлаш вазирининг
биринчи ўринбосари
Б.К.Юсупалиев**

“___” 2017 й.

“Келишилди”

**Олий ва ўрта маҳсус
таълим вазири ўринбосари
Д.Х.Набиев**

“___” 2017 й.

“Тасдиқлайман”

**Тошкент тиббиёт
академияси ректори
Л.Н.Туйчиев**

“___” 2017 й.

5A 510701 - «Олий ҳамширалик иши»

мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчиларнинг илмий ва илмий педагогик
ишларга қобилияти ҳамда қизиқишиларини аниқлаш учун сұхбат ўтказиш

ДАСТУРИ

Тошкент 2017

Ушбу дастур Тошкент Тиббиёт Академияси Илмий кенгашининг 2017 йил 28 июнь куни ўтказилган йиғилишида мухокама қилинда ва маъқулланди (11-сонли баённома).

Ўкув ишлари бўйича проректор:

Тешаев О.Р.

Жамоат соғлиқни сақлаш

мактаби директори

Б.М.Маматқулов

Тузувчилар:

Маматқулов Б.М.

– Тошкент тиббиёт академияси, Жамоат соғлигини сақлаш мактаби директори, профессор, т.ф.д.

Уразалиева И.Р.

– Тошкент тиббиёт академияси, Жамоат соғлигини сақлаш мактаби, асистенти

Тақризчилар:

Назарова.

– Тошкент педиатрия тиббиёт институти “Жамоат саломатлиги, соғлиқни сақлашни бошқариш”, кафедра доценти, т.ф.н.

Каримбоев Ш.Д.

– Тошкент тиббиёт Академияси, “Жамоат саломатлиги, соғлиқни сақлашни ташкил этиш ва бошқариш”, кафедра доценти, т.ф.н

Жамоат соғлигини сақлаш мактаби 2017 йил 16 июн куни ўтказилган мажлисида мухокама килиниб, тасдиқлаш учун тавсия этилган (баённома №16)

Кириш

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 5 майдаги ПҚ-2956-сонли “2017/2018 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги қарори, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 27 январь куни бўлиб ўтган қўшма мажлисидаги “Мамлакатни модернизация қилиш ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш - устувор мақсадимиздир” мавзусидаги маъruzаси мазмун-моҳияти ва “Таълим тўғрисида”ги Қонун хамда “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” асосида замонавий ва касбий билимларни чуқур эгаллаган, жисмонан бакувват, ақлан етуқ, ўз касбининг устаси бўлган ракобатбардош мутахассис кадрлар тайёрлаш ва бу кадрлар билан мамлакатимизда олиб борилаётган бозор иктисодиётига асосланган демократик давлат ва жамият қурилиши жараёнини жадаллаштириш, давлатимизни ривожланган давлатлар қаторида муносиб ўрин эгаллашини таъминлаш, Ватан истиқболи ва мамлакат келажаги, йўлида фидокорона меҳнат килувчи баркамол авлодни тарбиялаш ва вояга етказиш вазифаларини қўяди.

Шу мақсад йўлида республикамиз Президенти томонидан ҳозирда таълимни модернизациялашга, замон талабларидан келиб чиккан ҳолда ислоҳатларни олиб боришга катта ахамият берилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 24 июлдаги ПФ- 4456-сонли “Олий малакали илмий ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан утказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги Фармонига, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги 343-сонли ”Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқдаш” тўғрисидаги ва 2007 йил 10 сентябрдаги 190- сонли “Ўзбекистон Республикаси Олий таълим тизимида магистратура фаолиятини янада такомиллаштириш, унинг самарадорлигини ошириш чора- тадбирлари тўғрисидаги қарорларига мувофик магистратура фаолиятини тубдан такомиллаштириш ва унинг самарадорлигини ошириш, кадрлар тайёрлаш сифати ва ракобатбардошлигини кучайтириш, “магистр” даражасини бериш бўйича диссертация иши мазмуни ва сифатига қўйиладиган мезонлар ва талаблар хамда халкаро таълим стандартлари даражасида олий таълим муассасаларида магистрлар тайёрлаш тартиби белгиланган.

Сұхбатнинг мақсади ва вазифалари

Сұхбатнинг мақсади 5A510701 – “Олий ҳамширалик иши” мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчиларнинг илмий ва илмий педагогик ишларга қобилияти хамда қизиқишлигини аниқлашдан иборат.

Мақсаддан келиб чиқкан холда сұхбат қуйидаги вазифаларни ечишга қаратилган:

- абитуриентнинг илмий ва илмий педагогик фаолиятга лаёқатини ва қобилиятини аниқлаш;
- соҳа муаммоларига қизиқиш даражасини аниқлаш;
- соҳа муаммолари ва ривожланиш истиқболлари тўғрисида тушунчаси;
- муаммони ечиш усуллари ва воситалари тўғрисида аниқ тасаввурга эга бўлиш;
- замонавий педагогик технологияларни билиши ва улардан фойдалана олиш;
- илмий мушоҳада қила олиш ва янги ғоялар шакллантира олиш.

Асосий қисм

Сұхбатнинг мақсади 5A510701 – “Олий ҳамширалик иши” мутахассислиги бўйича магистратурага кирувчиларнинг илмий ва илмий педагогик ишларга қобилияти хамда қизиқишлигини аниқлаш бўйича сұхбат саволларида:

- абитетиентнинг илмий ва илмий педагогик фаолиятга лаёқатини ва қобилиятини аниқлаш;
- соҳа муаммоларига қизиқиш даражасини аниқлаш;
- соҳа муаммолари ва ривожланиш истиқболлари тўғрисида тушунчаси;
- муаммони ечиш усуллари ва воситалари тўғрисида аниқ тасаввурга эга бўлиш;
- замонавий педагогик технологияларни билиши ва улардан фойдалана олиш;
- илмий мушоҳада қила олиш ва янги ғоялар шакллантира олиш даражасини аниқлаш кўзда тутилган.

Сұхбат қуйидаги мавзулар асосида олиб борилади:

1 Мавзу. Олий ҳамширалик ишида жамоат саломатлиги, уни ўрганиш ва баҳолаш. Саломатлик ва хасталик. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг саломатлик таърифи. Аҳоли саломатлигини характерловчи кўрсаткичлар. Аҳоли саломатлигининг хозирги тенденцияси ва ўрганиш усуллари. Аҳоли

саломатлигига таъсир этувчи омиллар. Аҳоли саломатлигига баҳо беришдаги 4 та даражаси.

2 Мавзу. Демографик жараёнларни ўрганиш. Демографик кўрсаткичлар. Аҳоли динамикаси ва аҳолининг табиий ҳаракати. Касалланиш, ногиронлик, жисмоний ривожланиш кўрсаткичлари. Уларни ўрганиш усувлари. Ўлим кўрсаткичлари. Леталлик. Туғилиш кўрсаткичлари ва болалар, оналар ўлим кўрсаткичлари.

3 Мавзу. Аҳоли касалланишини ўрганишнинг ўзига хос хусусиятлар ва уларни ўрганиш. Тарқалганлик. Касалланиш. Умумий, маҳсус ва корректланган касалланиш кўрсаткичлари. Юқумли касалликлар. Ноинфекцион касалликлар. Сурункали касалликлар. Шифохонага ётганлар касалланиш кўрсаткичи (Госпитализация). Вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик асосида ўрганиладиган касалликлар. Аҳолини касалланиш ва ўлим кўрсаткичларини истиқболини белгиловчи прогностик жадвал тузиш.

4 Мавзу. Ногиронлик. Ногиронлик биринчи, иккинчи ногиронлик гурухлари. Ногиронлик даражалари. Ногиронликни келтириб чиқарувчи омиллар. Болалар ногиронлик кўрсаткичлари. Ногиронлик кўрсаткичлари ва уларнинг ўрганиш усувлари. Жисмоний ривожланганликни ўрганиш усувлари. Жисмоний ривожланишни баҳоловчи стандартлар.

5 Мавзу. Биостатистика. Биостатистиканинг предмети, вазифалари, услублари. Аҳоли саломатлиги статистикаси ва соғлиқни сақлаш статистикаси. Генерал ва танлаб олинган мажмуя. Кузатувлар сонини аниқлаш. Танлаб олинган мажмуаларни шакллантириш. Репрезентативлик, статистик тадқиқотларни олиб боришда кўрлик усули. Плацебо эффект. Систематик ва тасодифий хатоликлар. Статистик материалларни йиғиш, ҳисоблаш, маълумотларни таҳлил қилиш.

6 Мавзу. Олий ҳамиралик ишида статистик тадқиқотлар. Ҳаммиралик ишида статистик тадқиқотларни ташкил этиш. Нисбий қийматлар: интенсив, экстенсив, алоқадорлик ва яққоллик кўрсаткичлари. Ўртача қийматлар: Оддий усул, Вазн усули ва Лахза усули. Маълумотларнинг ишончлилик чегарасини баҳолаш, стандартлаш усули.

7 Мавзу. Ҳодиса ва белгилар ўртасидаги боғланиш. Ҳодиса ва белгилар ўртасидаги боғланиш - Корреляция. Жуфт корреляция ва ранг корреляция коэффициенти (Спирмен усули). Регрессия коэффициенти. Тетрахорик кўрсаткичларни ҳисоблаш. “Тўрт катакли” корреляция. Мослик мезона X^2 . Динамик қаторлар.

8 Мавзу. График тасвирлар. Статистик тадқиқотлар натижасида олинган маълумотларни тўғри таҳлил қила олган ҳолда уларга мос келувчи график тасвирларни танлай олиш ва тасвирлай олиш. Диаграммалар, уларнинг турлари. Диаграммаларни қайта ишлаш ва тузиш. Картограмма ва картодиаграммалар, уларнинг аҳамияти ва қўлланилиши. График тасвирларга қўйиладиган асосий талаблар.

9 Мавзу. Олий ҳамширалик ишида далилларга асосланган тиббиёт. Далилларга асосланган тиббиётнинг асосий тушунчалари, унинг келиб чиқиши. Далилларга асосланган тиббиётнинг таърифи. Эпидемиологик тадқиқот усуллари. Ёзма тадқиқот усуллари: Ҳодиса, ҳодисалар серияси, корреляция ва кўндаланг тадқиқот усуллари.

10 Мавзу. Аналитик тадқиқот усуллари: когорт тадқиқот усули. Когорт ҳақида тушунча. Когорт тадқиқот усулиниң моҳияти. Когорт тадқиқот усулиниң дизайнни. Проспектив, ретроспектив, қисқа мудатли, узоқ мудатли (лонгитудинальные) когорт тадқиқот усуллари. Когорт тадқиқот усулини илмий тадқиқот ишларида қўллаш. Когорт тадқиқот усулиниң ютуқ ва камчиликлари.

11 Мавзу. Аналитик тадқиқот усуллари: ҳодиса - назорат тадқиқот усули. Ҳодиса- назорат тадқиқот дизайнни. Асосий ва назорат гурухни ташкил қилиш. Ҳодиса-назорат усулини илмий тадқиқот ишларида қўллаш. Ҳодиса-назорат усули ва когорт тадқиқот усули ўртасидаги фарқ. Ҳодиса-назорат тадқиқот усулиниң ютуқ ва камчиликлари.

12 Мавзу. Клиник тадқиқотлар усуллари. Клиник тадқиқотларнинг афзаллик ва камчиликлари. Рандомизация. Рандомизация тушунчаси. Рандомизирланган тадқиқот усуллари. Кўрлик методи. Скрининг. Сезгирилик ва хусусийликни ҳисоблаш. Қандай холатларда скрининг ўтказилиши керак.

13 Мавзу. Систематик шарх ва мета – анализ. Интернетдан тегишли ахборотларни қидириш. Систематик шарх ва мета анализнинг маълумотларнинг олишдаги мухимлиги. Коқрайн библиотекаси тўғрисида тушунча. Турли маълумот базалари. Қидиувни қандай олиб бориш керак. Терминлар сўзлар орқали қидириш. Мантикий операторлар AND, OR, NOT. Чекланишлар. Фразалар, авторлар ва журнал номи орқали қидириш. Қидиув системаларидан топилган тадқиқотларни қандай ўқиши керак.

14 Мавзу. Соғлом турмуш тарзи ва ҳавф омиллар. Турмуш тарзи. Аҳоли орасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш. Турмуш тарзи ва саломатлик. Турмуш тарзи тушунчаси. Соғлом турмуш тарзининг тарғиб этишининг мухим қўналишлари. Ҳавф омиллари, уларни баҳолаш. Соғлом турмаш тарзини шакллантириш.

15 Мавзу. Олий ҳамширалик ишида профилактика ва саломатлик. Олий ҳамширалик ишида профилактика ва саломатликни муҳофазалаш. Бирламчи, иккиламчи, учламчи профилактика, уларни шакллантириш. Тиббий фаоллик. Жисмоний фаоллик. Гиподинамия. Гиподинамия сабабли юзага келувчи касалликлар.

16 Мавзу. Инфекцион касалликлар. Инфекцион касалликларни ўрганиш ва назорат қилиш. Мұхым ижтимоий аҳамиятга эга инфекцион касалликлар. Инфекцион касалликларға қарши кураш. Эмлаш орқали олдини олса бўладиган инфекцион касалликлар. Жинсий йўл билан юқадиган касалликлар (зазм, гонорея). Ортирилган иммун танқислиги синдроми (ОИТС) ва унинг профилактикаси.

17 Мавзу. Ноинфекцион касалликлар. Юрак қон-томир касалликлари ижтимоий муаммо сифатида. ЮҚТ касалликларининг аҳоли ўртасида тарқалганлиги. Артириал гипертониянинг бирламчи ва иккимачи профилактикаси. Аҳоли орасида ЮҚТ касалликларидан ўлим ва ногиронлик. ЮҚТ га қарши кураш.

18 Мавзу. Ҳавфли ўスマлар. Ҳавфли ўスマлар, уларнинг тарқалганлиги ва ҳавфли ўスマлардан ўлим холати. Ҳавфли ўスマларга қарши кураш.

19 Мавзу. Ўпка касалликлари. Ўпканинг хроник касалликлари. Касбга алоқадор ўпка касалликлари (шахтёрлар пневмаканиози, силикоз, асбестоз, биссиноз). Сил касаллигининг аҳоли ўртасида тарқалганлиги. Силга қарши кураш. Бронхиал астма. Астмани келтириб чиқишида ҳавф омиллари ва уларни олдини олиш

20 Мавзу. Сурункали касалликлар. Айрим сурункали касалликлар ва уларнинг тарқалганлиги. ҚД, буйрак етигмовчилиги. Уларнинг бирламчи ва иккиламчи профилактикаси. Анемия, унинг айрим гурухлар орасида тарқалганлиги ва уни олдини олиш.

21 Мавзу. Шикастланишлар. Травматик шикастланишлар таснифи ва бирламчи профилактика чоралари. Йўл транспорт ходисаларининг олдини олиш ва уларнинг оқибатини пасайтириш бўйича чоралар. Ўз-ўзини ўлдириш ва суицидал уринишлар. Қотилликлар. Зўравонлик ва у билан боғлиқ травматизмнинг олдини олиш.

22 Мавзу. Заарли одатлар ва унга қарши кураш. Тамаки чекиши ва алкогол истеъмол қилиш ижтимоий гигиеник муаммо. Тамаки ва нос чекиши. Айрим ёшлар гурухлар ичida тарқалганлиги. Тамаки ва нос чекишдан келиб чиқадиган хасталиклар. Чекиши олдини олиш бўйича индивидуал, жамоавий ва давлат миқёсида курашиш. Алкоголизм хақида тушунча ва уни классификацияси.

Алкоголизмни тарқалаганлиги. Алкоголизмнинг ижтимоий оқибатлари ва унга қарши кураш.

23 Мавзу. Ҳаёт сифатини ўрганиш. Саломатликка боғлиқ ҳаёт сифатини ўрганиш ва уларни баҳолаш тушунчаси ва уларнинг турлари. Инсон ҳаёт сифатининг таркиби ва мезрилари. Ҳаёт сифатининг ўрганишнинг замонавий концепцияси. Аҳолининг ҳаёт сифатини объектив баҳолашни кўрсатадиган кўрсаткичлар. Сўровномалар ва уларга қўйиладиган талаблар. ЖССТнинг SF сўровномаси бўйича ҳаёт сифатини баҳолаш.

24 Мавзу. Ҳамширалик ишида менежмент. Ҳамширалик ишида менежментнинг асосий тамойиллари ва услублари. Ҳамширалик ишида менежментнинг асосий тамойиллари, функциялари ва услублари. Ҳамширалик иши менежментнинг қонун-қоидалари.. Ҳамширалик ишини ташкил этишнинг хуқуқий ва услубий асослари Хорижий давлатларда ва Ўзбекистонда ҳамширалик ишининг, ривожланиш тарихи.

25 Мавзу: Ўрта тиббиёт ходимларини бошқаришнинг ташкилий тузилмасини шакилантириш. Ўрта тиббиёт ходимларини бошқаришнинг ташкилий тузилмасини. Ташкилотда ўзаро фаолиятни бошқариш ва ваколати. Ташкилот, вазифаларни тақсимлаш. Вазифаларни тақсимлашда маъсулият.

26 Мавзу: Ўрта тибиёт ходимларини иш фаолиятини бошқаришида режалаштириш турлари, услублари. Ҳамширалик ишини истикболини белгилашда стратегик режалаштириш. Стратегия ва стратегик бошқарув тушунчаси. Стратегик режалаштиришни жараёни. Стратегик режани тузилиши. Кучли ва заиф томонлар, ташқи муҳитни таҳлил этиш ва баҳолаш. Стратегияни танлаш. Стратегияни амалга оширишни режалаштириш. Стратегик режани баҳолаш.

27 Мавзу: Стратегик режани амалга оширишни бошқариш ва уни бажарилиши устидан назорат. Бизнес-режанинг моҳияти ва аҳамияти. Бизнес режанинг моҳияти ва мақсади. Бизнес режанинг мақсади ва вазифалари. Тиббий муассасаларда бизнес режанинг хусусиятлари. Бозор иқтисодиёти шароитида бизнес режани ишлаб чиқиш

28 Мавзу: Ўрта тиббиёт ходимларини бошқаришида мотивлаштириш ва ҳамшираларнинг иш фаолиятини назорат қилиш. Мотивлаштириш ва эҳтиёж. Функциясининг ўзига хос хусусиятлари. Эҳтиёж. Эҳтиёжлар ва уларнинг турлари. Эҳтиёжлар рўйхати. Эҳтиёжлар устунлиги.

29 Мавзу: Мотивлаштириш моделлари. Мотивлаштириш назариялари. Мотивлаштириш моделлари: оқилона, инсоний муносабатларни, ўз-ўзини мукаммаллаштириш мотивлаштириш моделлари.

30 мавзу: Назорат. Назорат ҳақида тушунча. Назоратнинг мазмуни ва моҳияти. Самарали назоратнинг храктеристикаси. Олдиндан назорат, жорий назорат, якуний назорат. Олдиндан назоратни олиб боришда инсон моддий ва молиявий ресурслар. Назорат жараёни: стандартларни белгилаш, эришилган натижаларни стандарт билан ўлчаш.

31 мавзу: Ўрта тиббиёт ходимларининг кўрсатаётган хизматларининг сифатини ошириш. Ҳамширалик жараёнини сифатли олиб бориш учун ходимларни кизиқтириш ва уларнинг ишини назорат қилиш. Тиббий ёрдам сифатини ошириш бўйича стандартларни тузиш. Сифатни ўлчаш бўйича индикаторларни ишлаб чиқиш. Сифатни назорат қилиш-мониторинг тизимини яратиш.

32 мавзу: Ўрта тиббиёт ходимларини бошқариш, тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш. Ўрта тиббиёт ходимларини бошқаришида раҳбарлик қилиш. Менежер ва раҳбарлик услуби. Раҳбарнинг иш услуби. Раҳбарнинг асосий ҳуқуқлари. Ҳокимият ва таъсир кўрсатиш. Шахсий таъсир ва ҳокимликнинг турлари. Ташкилот раҳбари-лидери. Харизм ёрдамида таъсир. Эксперт ҳоким. Иштирок этиш ва ишонтириш орқали таъсир.

33 мавзу: Ўрта тиббиёт ходимларини бошқаришда ахборот тизимининг ахамияти. Ахборотлар тизими. Ахборот турлари. Ахборот алоқалари. Ахборотларга қўйиладиган талаблар. Ўзаро мулоқотларни самарали ўтказиш техникаси.

34 мавзу: Коммуникация. Коммуникация тушунчаси. Ташкилот коммуникацияси. Коммуникация жараёни ва уларнинг босқичлари. Шахслараро коммуникация. Раҳбар ва ходим ўртасидаги коммуникация.

35 мавзу: Ўрта тиббиёт ходимларини бошқарув тизимида иш юритиши. Бошқарув тизимида иш юритишнинг асосий тушунчаси. Ҳужжатлар ва уни юритишни ташкил этиш. Ҳужжат, ҳужжатлар турлари. Иш юритиш, иш юритиш тамойиллари. Ҳужжатлар билан ишлаш жараёни. Қабул қилиш, қайд қилиш, ижро этиш, жўнатиш, сақлаш. Ҳужжатлар оқими. Ҳужжат ижросини назорат қилиш.

36 мавзу: Ҳамширалик иши бошқарувида психологик муаммолар. Низони бошқариш. Низо, уларнинг келиб чиқиш сабаблари ва турлари. Ички низо. Шахслараро низо, шахс ва гурӯҳ ўртасидаги низо. Гурӯҳлараро низо. Очик, ёпиқ, объектив, субъектив. Конструктив низолар. Стресс ва уни бошқариш. Стресс сабаблари. Стресс ва уни содир бўлиш жараёни. Д.Карнеги хотиржамликка эришиш тўғрисида. Стрессларни бошқариш. Асабийлик ҳақида айрим фикрлар.

37 мавзу: Соғлиқни сақлаш иқтисодиёти предмети. Соғлиқни сақлаш иқтисодиёти тушунчаси ва унинг вазифалари. Соғлиқни сақлаш иқтисодиётининг мақсади.. Соғлиқни сақлаш иқтисодиёти методи.

38 мавзу: Соғлиқни сақлаш иқтисодиёт ва саломатлик. Саломатлик иқтисодий ва ижтимоий тушунча сифатида. Соғлиқни сақлаш тизимини тармоқ таркиби. Бозор муносабатлари шароитида соғлиқни сақлаш. Тиббий ва иқтисодий самарадорлик кўрсаткичлари ва уларни ҳисоблаш.

39 мавзу: Мехнат муносабатлари. Тиббиётда мехнат муносабатларининг асослари. Мехнат, меҳнатнинг мохияти ва мехнат фаолиятининг турлари. Соғлиқни сақлашда меҳнатнинг сон, сифат ва самарадорлик жихатидан баҳолаш. Тиббиёт ходимлари меҳнатига хақ тўлаш тизими..

40 мавзу: Соғлиқни сақлашда тадбиркорлик ва уни режалаштириш. Режалаштириш тадбиркорлик фаолиятини бошкарувнинг асоси сифатида. Режалаштириш жараёни ва боскичлари. Бизнес режанинг таркибий қисмлари ва уларни ишлаб чиқиш жараёни

41 мавзу: Молиялаштириш ва молиявий бошқарув: Молиянинг функциялари ва механизmlари; Молиявий бошқарув хақида тушунча ва тиббий муассасаларни молиявий фаолияти.

42 мавзу: Давлат бюджет тизими мазмуни; Давлат бюджетининг тузилмаси ва таркиби; Ўзбекистон Республикаси бюджетининг таркиби.

43 мавзу: Давлат бюджетининг харажатлари ва даромад таркиби. Махаллий бюджетларнинг харажатлари ва даромадлари таркиби. Соғлиқни сақлаш тизимини Давлат бюджетини харажатлари ва даромадларидаги ўрни

44 мавзу: Тиббий хизматга туловлар манбалари. Молиялаштириш принциплари; Соғлиқни сақлашнинг бирламчи бўғинини жон бошига қараб молиялаштириш;

45 мавзу: Соғлиқни сақлаш муассасалари харажатлари сметасини тузиш. Тиббий муассаса харажатлар сметасини мазмуни ва таркиби. Соғлиқни сақлаш муассасалари бюджетини тузиш услублари. Харжатлар сметасини 4 гурухини ҳисоблаш усувлари.

46 мавзу: Ташкилотнинг ишлаб чиқариш ва молиявий ресурсларидан фойдаланишни ҳисобга олиш ва бухгалтерия ҳисоби. Бухгалтерия ҳисобини ташкил этиш ва юритишни тартибга солувчи давлат меъёрий хужжатлари. Хўжалик оперецияларни расмийлаштиришда зарур булган хужжатлар.

47 мавзу: Тиббиёт муассасаларидаги ресурсларини ҳисобга олиш. Тиббий муассасалар асосий воситалари мохияти ва вазифалари. Тиббий

муассасалар асосий воситаларининг турлари ва уларни классификацияси. Тиббий муассасалар асосий воситалари киймати ва эскириши. Кам кийматли ва тез эскирувчи воситалар тушунчаси ва мохияти. Тиббий муассасаларни кам кийматли ва тез эскирувчи воситаларни турлари ва классификацияси

48 мавзу: Мол-мулк ва мажбуриятлар инвентаризацияси. ДПМда инвентаризациянинг мазмуни ва вазифалари. ДПМда мол-мулкини ва молиявий мажбуриятларини инвентаризацияси тартиби ва унда турли доира менежерларни вазифалари, мажбуриятлари ва жавобгарлик даражаси.

49 мавзу: Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти. ЖССТ структураси. ЖССТ бюджети. ЖССТ вазифалари. Соғлиқни сақлаш хизматини мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш. Касалликларни олдини олиш ва уларга қарши кураш. Атроф – мұхитни ҳимоялаш ва яхшилаш. Она ва бола саломатлигини ҳимоялаш. Тиббиёт ходимларини тайёрлаш. Тиббий - биологик тадқиқотларни ривожлантириш. ЖССТнинг бошқа ҳалқаро ташкилотлар билан ҳамкорлиги.

50 мавзу: Тиббиётда этика ва деонтология асослари. Этика ва тиббиёт денотолгияси назарий қирралари. Тиббиёт этикаси бемор олдидаги, шахс ва жамият олдидаги бурч ҳақида. Шифокорлик сирлари, унинг юридик ва маънавий қирралари. Ижтимоий –хавфли касалликлар холатида шифокорлик сирларининг масаллари. Деонтологик муаммолари. Ўзбекистон Республикаси Хамширалик кодекси.

Сұхбат қуидаги саволлар асосида олиб борилади:

1. Хамширалик ишига кириш. Хамширалик ишига тариф ва унинг ахамияти
2. Хамширалик ишининг тарихи ва тараққиёти
3. Ўзбекистан Республикасида хамшираларни таёrlаш ва уни ислох килиш
4. Хамширалик ишида коммункация ва мuloқot
5. Поликлиника хамширалик хизматида асосий тиббий хужжатлар
6. Хамширалик ташхиси, жараёни ва парвариши
7. Юкумликасаликларни олдини олишда хамширалик парвариши
8. Даволаш-профилактика муассасаларида санитария эпидемиологик режимга амал килиш бўйича асосий буйруқлар
9. Ташхислаш ва даволаш жараенида мижозларни парваришлаш
10. Хамширалик жараёнида этик муомолар ва уларни бартараф этиш
11. Хамширалик ишида бошқарув
12. Шифохонода ишни ташкил этиш
13. Хамширалик иши ходимларини тайёрлашда узликсиз таълим
14. Хамширалик ишида сифатни ошириш
15. Ҳамширалик ишида жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни бошқариш фани ва унинг асосий вазифалари;

16. Жамоат саломатлиги, асосий тушунчалар, жамоат саломатлигини белгиловчи кўрсаткичлар ва омиллар;
17. Демографик жараёнларнинг тиббий - ижтимоий қирралари;
18. Демогарфия, аҳоли статикаси ва динамикаси;
19. Аҳолининг табиий ҳаракати ва уни белгиловчи асосий кўрсаткичлар;
20. Бир ёшгача бўлган болалар ўлими ва унинг ижтимоий гигиеник аҳамияти;
21. Туғилиш кўрсаткичи, умумий ўлим кўрсаткичи, аҳолининг табиий ўсиш кўрсаткичи, уларни ҳисоблаш усуллари;
22. Бир ёшгача бўлган болалар ўлими кўрсаткичлари, уларнинг аҳамияти ва ҳисоблаш усуллари;
23. Ўзбекистонда тиббий демографик кўрсаткичлар, оналар ва болалар ўлими, уларнинг асосий сабаблари ва олдини олиш йўллари;
24. Касалланиш: умумий тушунчалар, касалланишларни ўрганиш усуллари ва манбалари;
25. Аҳолининг касалланиш кўрсаткичлари ва уларни ҳисоблаш усуллари;
26. Тиббий кўрикларнинг турлари, скрининг ва унинг асосий мақсади;
27. Халқаро касалликлар таснифи, охирги қабул қилинган халқаро касалликлар таснифи ва унинг ўзига хос хусусияти;
28. Ногиронлик тушунчаси, ногиронлик грухлари, ногиронлик кўрсаткичлари;
29. Жисмоний ривожланиш ва уни ўрганиш усуллари;
30. Аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш. Профилактика ва унинг турлари;
31. Турмуш тарзи, турмуш даражаси, соғлом турмуш тарзи ва уни аҳоли орасида шакллантириш йўллари;
32. Аҳоли саломатлигига таъсир этувчи хавф омиллари грухи ва уларнинг таъсир даражаси;
33. Тиббий фаоллик ва саломатлик;
34. Даилилларга асосланган тиббиёт, таъриф, систематик шарх ва мета-таҳлил (meta-analysis);
35. Тиббиёт статистикаси ва унинг асосий вазифалари;
36. Хамширалик ишида статистик тадқиқотларни ташкил этиш ва унинг асосий босқичлари;
37. Кузатув бирлиги, статистик мажмуя, кузатиш усуллари;
38. Нисбий қийматлар ва уларни ҳисоблаш йўллари;
39. Ўртacha қийматлар ва уларни ҳисоблаш усуллари, варианта ва вариацион қатор тушунчаси;
40. Статистик тадқиқотлар натижаларининг чинлигини баҳолаш усуллари;
41. Стандартлаш усули, унинг турлари ва аҳоли саломатлигини баҳолашдаги аҳамияти;
42. Ҳодисалар ва белгилар орасидаги боғланишларни баҳолаш – корреляция;
43. Корреляция коэффициентини ҳисоблаш усуллари, регрессия коэффициенти;
44. График тасвирлар ва уларни статистик тадқиқотларда қўллаш;
45. Мослик мезони ва уни ҳисоблаш йўллари;
46. Аналитик тадқиқот усуллари ва хавф кўрсаткичларини ҳисоблаш;

47. Когорт, ходиса-назорат тадқиқот усуллари, абсолют ва нисбий хавф кўрсаткичлари, уларни ҳисоблаш;
48. Ҳамширалик халқаро этик кодекси ва унинг мохияти;
49. Ҳамшира сири, ҳамшира хатоси, Ҳамшира қасамёди;
50. Соғлиқни сақлаш: асосий тушунчалар, соғлиқни сақлаш муассасаларининг номенклатураси;
51. Ўзбекистонда соғлиқни сақлаш тизими ва унинг хуқуқий, меъёрий асослари (“Фуқаролар соғлигини сақлаш тўғрисида”ги қонуннинг мохияти);
52. Ўзбекистонда соғлиқни сақлашни ташкил этишнинг асосий принциплари;
53. Аҳолига даволаш - профилактика ёрдамини ташкил этиш, Аҳолига бирламчи тиббий санитария ёрдамини ташкил этиш;
54. Амбулатория, поликлиника хизматини ташкил этиш, оиласвий поликлиника, бош ҳамширасининг асосий вазифалари;
55. Умумий амалиёт ҳамшираси, унинг асосий вазифалари;
56. Ҳамширалик ишида диспансеризация, диспансер усули, диспансеризациянинг асосий элементлари;
57. Аҳолига стационар - касалхона хизматини ташкил этиш, ҳамширалар иши графиги, стационар ҳамширалар вазифаси;
58. Қишлоқ аҳолисига тиббий хизматни ташкил этиш. Қишлоқ врачлик пункти, унинг типлари, патронаж ҳамшираси ва унинг асосий вазифалари;
59. Оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш: аёлларга ва болаларга тиббий хизмат кўрсатишда ҳамшираларинг роли;
60. Ҳамширалар фаолиятини таҳлил этиш ва сифатни назорат қилиш;
61. Касалланиш ва жароҳатланишларда меҳнатга лаёқатсизлик ва рақаларининг бериш тартиб қоидалари;
62. Ҳамширалик менежментининг асосий функциялари: режалаштириш, ташкил этиш, мотивлаштириш ва назорат қилиш;
63. Ҳамширалик ишида режалаштириш, стратегик ва бизнес режалаштириш;
64. Мотивлаштириш (фаолиятга қизиқтириш), мотивлаштириш назариялари;
65. Урта тибиёт ходимларини бошқариш ва ходимларни бошқариш жараёнларининг асосий босқичлари;
66. Раҳбар, унинг сифатий томонлари ва иш услуби (раҳбарнинг иш стили). Хокимлик ва таъсир этиш. Хокимликнинг асосий шакллари;
67. Давлат бюджети ҳисобидан молиялаштириш - бепул тиббий хизмат кўрсатиш тизими, аралаш ва хусусий молиялаштириш;
68. Давлат тиббиёт муассасаларини молиялаштириш принциплари: соғлиқни сақлашнинг бирламчи бўғинини жон бошига қараб молиялаштириш тизими;
69. Тиббий хизмат кўрсатувчиларга хақ тўлаш тизими ва усуллари;
70. Хорижий давлатларда соғлиқни сақлаш. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти ва унинг асосий вазифалари. Магистратуранинг мақсад ва вазифалари;
71. Жамоат саломатлиги эпидемиологияси ва унинг мақсади.
72. Демографик маълумотларнинг аҳоли саломатлигини таърифлашдаги ахамияти.
73. Аҳоли статистикаси ва уни динамикаси.

74. Соғлиқни сақлашда ва аҳоли саломатлигини ўрганишда аҳолини рўйхатга олишнинг аҳамияти.
75. Туғилиш, ўлим ва табиий ўсиш кўрсаткичлари.
76. Ўзбекистондаги тиббий демографик кўрсаткичлар.
77. Аҳоли саломатлигини ўрганишда давлат статистикасининг роли.
78. Ҳалқаро касалликлар, жароҳатланишлар ва ўлим сабаблари таснифи.
79. Аҳолини касалланишини ўрганишнинг усуллари ва манбалари, касалланишини ўрганишда эксперт баҳолаш.
80. Аҳолини касалланишини белгиловчи тушунчалар ва кўрсаткичлар.
81. Ногиронлик ҳакида тушунча. Ногиронлик гуруҳлари.
82. Болалар ногиронлигининг экспертизаси. Тиббий – ижтимоий экспертиза.
83. Ногиронликка таъсир этувчи омиллар. Ногиронлик кўрсаткичлари.
84. Жисмоний ривожланишнинг асосий белгилари.
85. Жисмоний ривожланишнинг махаллий ва регионал стандарти.
86. Жисмоний ва жинсий ривожланишнинг акселерацияси- ижтимоий –гиеник муаммо сифатида.
87. Аҳоли саломатлиги, саломатликни мустаҳкамлаш ва муҳофазалаш.
88. Касалликлар профилактикаси, турмуш тарзи, турмуш даражаси.
89. Саломатликни хавли омиллари ва турмуш тарзи ҳакида тушунча: аҳоли саломатлигига таъсир этувчи хавф омиллар гурӯҳи.
90. Профилактика турлари ва компонентларни.
91. Соғлом турмуш тарзини тарғиботи саломатликка боғлиқ ҳаёт сифати. Ижтимоий, маданий ҳаёт. Инсон ҳаёт сифатининг таркиби ва мезонлари. Махсус сўровномалар SF-36.
92. Далилларга асосланган тиббиётнинг амалиёт учун аҳамияти.
93. Систематик шарҳ, сифатий шарҳ, микдорий шарҳ. “Олтин” стандарт. Мета анализ. Натижаларни таҳлил қилиш ва шарҳлаш.
94. Тиббиёт статистиканинг асосий вазифалари.
95. Статистик тадқиқотларни ташкил этиш.
96. Генерал ва танлаб олинган мажмуалар ҳакида тушунча. Катта сонлар қонуни танлаб олинган тадқиқотнинг назарий асоси сифатида.
97. Танлаб олинган мажмуанинг ўҳшашлиги (репрезентативлиги).
98. Нисбий қийматлар турлари, ҳисоблаш усуллари, қўлланилиши.
99. Ўртача қийматлар турлари, ҳисоблаш усуллари, қўлланилиши.
100. Стандартлаштириш усули.
101. Статистик маълумотларни таҳлилидан келиб чиқсан ҳолда, натижаларнинг чинлигини таҳлил қилиш ва баҳолаш.
102. Динамик қаторларнинг таҳлил қилиш усуллари.
103. Ҳодисалар ва белгилар орасидаги боғланишларни баҳолаш – кореляция. Регрессия коэффициенти. Динамик қаторларни ҳисоблаш услуби.
104. График тасвиirlарнинг қўлланилиши.
105. Мослик критерияси ва уни ҳисоблаш.

106. Соғлиқни сақлаш, саломатликни муҳофазалаш тушунчалари. Соғлиқни сақлаш тизими турлари.
107. “Фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисидаги” қонуннинг моҳияти.
108. Соғлиқни сақлашни бошқарув органларининг асосий вазифалари. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг ваколатлари.
109. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг фуқаролар соғлиғини сақлаш соҳасидаги ваколатлари.
110. Соғлиқни сақлаш муассасаларининг турлари, номенклатураси.
111. Аҳолига даволаш – профилактика ёрдамини ташкил этишнинг асосий принциплари.
112. Амбулатория, поликлиника хизматини ташкил этиш. Оилавий поликлиника ишини ташкил этиш. Врачгача қабул хонаси.
113. Умумий амалиёт шифокорининг функционал вазифалари ва мажбуриятлари.
114. Диспансеризациянинг мақсади ва босқичлари.
115. Поликлиникада санитар – профилактик ишлар.
116. Поликлиникадаги юқумли касалликлар кабинетининг роли ва унинг ДСНЭМ билан алоқаси.
117. Ишлаб чиқариш корхонаси ишчи ва хизматчиларига тиббий хизматнинг ташкил этишнинг асосий шакли ва ўзига хос хусусиятлари.
118. Тиббиёт санитария қисми (ТСҚ), ТСҚ турлари, вазифаси.
119. Саломатлик пунктлари, уларининг таркиби ва вазифаси, ишчиларга имтиёзли хизмат кўрсатиш ва уни амалга ошириш шакллари. Ишчиларга тиббий кўрикларни ташкил этиш ва амалга ошириш.
120. 2000 йил 300- сонли ЎЗб. Р.ССВ буйруги. Соғлом ва бемор ишчиларни диспансеризациядан ўтказишнинг ташкилий шакл ва усуллари.
121. Касб касалликлари ва ишлаб чиқаришдаги жароҳатланишлар профилактикаси. Шифокорлик- мухандис бригадаси ва унинг вазифалари.
122. Қишлоқ аҳолисига тиббий ёрдам кўрсатишнинг ўзига хослиги.
123. Туман тиббиёт бирлашмаси, мақсади ва вазифалари.
124. Кўп тармоқли вилоят тиббиёт маркази, мақсади, вазифалари.
125. Аёллар саломатлигини сақлашнинг асосий ижтимоий–гигиеник муаммолари
126. Болалар саломатлигини сақлашнинг асосий муаммолари, бир ёшгача бўлган болалар ўлимини муаммоси, туғма патология, ўткир ва сурункали касалликлар.
127. Оналар ва болалар касалланиши ва ўлимдаги хавф туғдирувчи омиллар.
128. Оналар ва болалар ўлимини олдини олиш бўйича чоралар.
129. Оилани ва туғруқни режалаштириш –аёллар, оналар ва болалар саломатлиги.
130. Оналик ва болаликни муҳофаза қилишнинг босқичлари.
131. Оналик ва болаликни муҳофаза қилишда даволаш-профилактик муассасалари ва ходимлари тўғрисидаги асосий маълумотлар.
132. Туғруқхона комплекси, унинг таркиби ва вазифалари, тиббий хизмат кўрсатиш керак бўлган асосий контингентлар; аёллар ва болалар саломатлигини ўрганиш.
133. Болаларни антенатал даврида саломатлигини сақлашда асосий вазифалари.

134. Болалар ҳаётининг биринчи йилидаги патронажнинг асосий мақсади ва ахамияти
135. Болалар учун амбулатор поликлиника шароитида эпидемияга қарши олиб бориладиган ишлар.
136. Эмлаш хонасини ишини ташкил этиш.
137. Кўп тармоқли вилоят болалар тиббиёт маркази, структураси, асосий вазифалари, ишни ташкил этиш.
138. Тез тиббий ёрдам кўрсатишнинг асосий принциплари.
139. Тез тиббий ёрдам кўрсатиш илмий маркази, уларнинг таркиби, турлари, умумий қоидалари, мақсад ва вазифалари. Марказни ҳуқуқ ва мажбуриятлари.
140. Республика ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказлари, таркиби, мақсад ва вазифалари.
141. Вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказларининг асосий вазифалари, фаолият йўналишлари, Уларга раҳбарларни тайинлаш.
142. Соғлиқни сақлашни нодавлат секторига ривожлантиришга қўйиладиган талаблар ва шартлар, ҳамда имтиёзлар.
143. Поликлиника ва стационар фаолиятини таҳлил этиш кўрсаткичлари.
144. Тиббий ёрдамнинг сифатини ошириш ва назорат қилиш. Сифатни оширишнинг асосий концепциялари ва принциплари.
145. Санитария –эпидемиология хизматини экология ва профилактикада тутган ўрни.
146. Давлат санитария назорати тўғрисидаги қонун; аҳолига санитария – эпидемиология хизмати кўрсатишнинг асосий принциплари.
147. Санитария эпидемиология хизматининг фаолиятини ҳуқуқий асослари ва бошқариш тизими
148. Давлат санитария назорати ДСЭНМ бош бошқармасининг асосий вазифалари, бурчи ва ҳуқуқи.
149. Давлат санитария эпидемиология назорати марказлари категорияси, бошқариш даражаси.
150. ДСЭНМ асосий вазифалари ва функциялари. Огоҳлантирувчи ва жоримй санитария назорати.
151. Соғлиқни сақлашни ихтисослашган тармоғи ҳисобланган –санитария – эпидемиология хизматини истиқболли ривожланган.
152. Соғлиқни сақлашдаги харажатларни режалаштириш: бюджет харажатлари классификацияси, бюджет операцияларини асосий босқичлари, сметалар тузишни ташкил этиш
153. Соғлиқни сақлашни давлат тизимини жон бошига молиялаштирилиш.
154. Тиббиёт муассасаларини молиялаштириш механизми
155. Соғлиқни сақлаш иқтисодиётнинг вазифалари; аҳолига самарали тиббий ёрдам кўрсатиш шаклларини тузиш. Иқтисодий таҳлил усуллари.
156. Соғлиқни сақлашда ижтимоий, тиббий, иқтисодий самарани аниқлаш.
157. Касалланишдан, ўлимдан кўрилган заарар ва уни ҳисоблаш усуллари; касалланишни камайтириш ва баъзи бир касалликларни тугатиш.

158. Хорижий давлатларда энг кўп тарқалган соғлиқни сақлаш моделларига характеристика.
159. Давлат томонидан бошқарилмайдиган хусусий соғлиқни сақлаш модели.
160. Аҳолининг айрим қатламларини мажбурий тиббий суғурталайдиган дастурни давлат томонидан бошқариладиган хусусий соғлиқни сақлаш модели.
161. Соғлиқни сақлашнинг монополлашган давлат модели. Умумдавлат тиббий суғуртасига асосланган давлат соғлиқни сақлаш модели.
162. Ривожланаётган мамлакатларда соғлиқни сақлашни ташкил этиш.
163. ЖССТ структураси. ЖССТ бюджети. ЖССТ вазифалари. Соғлиқни сақлаш хизматини мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш.
164. Касалликларни олдини олиш ва уларга қарши кураш. Атроф – муҳитни ҳимоялаш ва яхшилаш.
165. Она ва бола саломатлигини ҳимоялаш.
166. Тиббиёт ходимларини тайёrlаш.
167. Тиббий - биологик тадқиқотларни ривожлантириш.
168. ЖССТнинг бошқа ҳалқаро ташкилотлар билан ҳамкорлиги.
169. Ахоли саломатлигини характерловчи кўрсаткичлар, ижтимоий аҳамиятга эга бўлган инфекцион касалликларнинг келиб чиқиш сабаблари
170. Ахоли саломатлигини характерловчи кўрсаткичлар, ижтимоий аҳамиятга эга бўлган ноинфекцион касалликларнинг келиб чиқиш сабаблари
171. Коммуникация тушунчаси ва коммуникация турлари.
172. Ўрта тиббиёт ходимларнинг этикаси ва тиббиёт деонтологияси деганда нимани тушунилади.
173. Ҳамшира ва бемор ўртасидаги муносабат нимаси билан ажralиб туради.
174. Ҳамшира билан беморнинг қариндош-уруғлари ўртасидаги муносабатнинг ижобий ва салбий томонларини санаб ўting.
175. Тиббиёт муассасасига қўйиладиган талаб, врач ва тиббиёт ходимлари орасидаги муносабатларнинг хусусиятлари.
176. Тиббиёт жамоаси билан врачлар ўртасидаги муносабатларнинг этик қирралари нималарни ўз ичига олади?
177. Тиббиёт ходимларининг фуқароларга шошилинч тиббий ёрдам кўрсатишлирининг шартлиги ҳақида маълумот беринг.
178. Ўрта тиббиёт ходимларини бошқаришда ахборот тизимининг аҳамияти.
179. Раҳбар фазилатлари ва маданияти.
180. Менежер тушунчаси. Бошқариш. Бошқарув поғонаси.
181. Раҳбар маданияти, раҳбар маданиятига баҳо бериш учун қўлланиладиган кўрсаткичлар?
182. Раҳбарнинг ходимлар билан ўзаро муносабати.
183. Раҳбарнинг сифатий томонлари ва иш стили.
184. Ҳокимлик ва таъсир этишнинг асосий хусусиятлари.
185. Ўзбекистонда ахоли саломатлигини сақлаш ва янада мустаҳкамлаш бўйича чора-тадбирлар мажмуаси.
186. Соғлиқни сақлаш тизими ва унинг таркиби.

187. Тиббий ёрдам ҳақида маълумот беринг.
188. Жамоат соғлигини сақлаш тушунчаси нималарни ўз ичига олади?
189. Давлат соғлиқни сақлаш тизимиға қайси ташкилотлар киради.
190. Соғлиқни сақлашнинг хусусий ва бошқа хил тизимлари.
191. Соғлиқни сақлашнинг меъёрий-хукуқий асослари ва асосий принциплари.
192. Соғлиқни сақлашни ташкил этиш ва бошқаришнинг асосий принциплари.
193. Соғлиқни сақлаш соҳасида инсон хукуқларига риоя килинишипринципи.
194. Аҳолининг барча қатламлари тиббий ёрдамдан баҳраманд бўлаолиш принципи.
195. Профилактик чора-тадбирларнинг устиворлиги принципи.
196. Соғлигини йўқотган тақдирда фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилиш принципи.
197. Тиббиёт илм-фани ва амалиётнинг бирлиги принципи.
198. Соғлиқни сақлаш муассасаларининг номенклатураси.
199. Соғлиқни сақлаш тизимини янада такомиллаштириш, тиббий хизматнинг сифатини оширишда нималарга эътибор берилди.
200. Аҳолига юқори малакали бепул тез ва шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича қанақа тизим яратилди
201. «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили»нинг мазмун-моҳияти ва ундан кўзланган мақсад.
202. “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси” нинг мазмун-моҳияти.
203. “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси” рангларининг маъноси.
204. “Тиббий таълим тизимини ислоҳ қилиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорининг мазмун-моҳияти (2017 йил 5 май).
205. “Соғлиқни сақлаш соҳасида хусусий секторни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорининг мазмун-моҳияти (2017 йил 1 апрель).
206. Президент Шавкат Мирзиёев раислигига (7 февраль куни) 5 январдаги мажлисда белгиланган вазифалар ижроси, соғлиқни сақлаш тизимидағи муаммолар ва соҳанинг ривожланиш истиқболларига бағишлиланган видеоселектор ийғилишидаги танқидий таҳлил.
207. Президент Шавкат Мирзиёевнинг "Ўзбекистон Республикаси аҳолисига 2017-2021 йилларда ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатишни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорининг мазмун-моҳияти (2017 йил 20 июнь).
208. Президент Шавкат Мирзиёевнинг 2016 йил 31 октябрдаги “Аҳолини доридармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминлашни янада яхшилашга доир чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорининг мақсади (2017 йилнинг 1 январидан кучга кирган).
209. Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимидағи барча бошқарув аппарати, тиббиёт даволаш-профилактика ҳамда олий ва ўрта махсус таълим муасассалари, ташкилот,

корхоналар ходим ва талабаларнинг тиббий деонтологияси ва маданияти тўғрисидаги №34 буйруғи.

210. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлашда раҳбар ва масъул ходимларнинг жавобгарлигини қучайтириш ҳақида №106 буйруғи.

211. “Таълим тўғрисида”ги қонунни мазмун-моҳияти.

212. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури мазмун-моҳияти.

213. “Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг мақсади, ёшларга оид давлат сиёсатининг асосий принциплари, йўналишлари ва унда кўлланилган асосий тушунчаларнинг мазмуни.

214. “Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунида ёшларни хуқуқий ва ижтимоий ҳимоя қилиш масалалари.

215. “Маънавият” тушунчасининг маъно-мазмуни, унинг ҳаётимиздаги ўрни ва аҳамияти.

216. Маънавиятга таҳдид солувчи иллатларга қарши кураша олиш кўникмаларини шакллантириш зарурати.

217. Мустақиллик мафкурасининг мазмун-моҳияти, мақсади ва вазифалари.

218. Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислом Каримов “Оммавий маданият” ва унинг заарли оқибатлари тўғрисида.

219. “Фикрга қарши фикр, ғояга қарши гоя, жаҳолатга қарши маърифат билан курашиш” тамойили.

220. Мафкуравий бушлиқнинг хавфли оқибатлари.

221. Мафкуравий иммунитет тушунчаси.

222. Миллий ғоя - Ўзбекистон халқининг асосий мақсад ва муддаоларининг ифодаси.

223. Миллий маънавий мерос ва қадриятлар тушунчалари.

224. Миллатларо тотувлик ва бағрикенгликнинг асослари.

225. Миллий ғурур ва миллий ор-номус тушунчалари.

226. Фикрлар хилма-хиллигининг жамият тараққиётидаги аҳамияти.

227. “Виждан эркинлиги ва диний ташкилотлар ҳақида”ги қонун ва унинг моҳияти, мазмуни.

228. Экстремизм, фундаментализм, тероризм ва уларнинг инсоният тараққиётига зидлиги.

229. Ўзбекистонда куппартиявийликнинг шаклланиши - фуқаролик жамиятининг муҳим шартлари.

230. Фуқароларнинг ижтимоий ва сиёсий фаоллигини ошириш муаммоси.

231. Ўзбекистон Республикаси сайлов тизимишининг Конституциявий асослари.

232. Ўзбекистон ташқи сиёсатининг асосий тамойил ва йўналишлари.

233. Ахборот хавфсизлиги тушунчаси.

234. Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсий фаолияти концепцияси (2012 йил 8 август).

235. Кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантиришнинг устувор йўналишлари.

236. Қишлоқ хўжалигига фермерликни ривожлантиришдаги асосий вазифалари.

237. Соғлом турмуш тарзини шакллантиришнинг фалсафий мазмуни.
238. “Авесто” Марказий Осиё халқлари маънавияти манбаи сифатида.
239. Энг буюк жасорат нима? (Ислом Каримовнинг “Юксак маънавият-енгилмас куч” асари бўйича)
240. Илк ва сўнгги уйғониш даврида маънавият ривожига ҳисса қўшган мутафаккирлар.
241. Талабаларни маънавий-ахлоқий тарбиялашда миллий қадриятларнинг роли.
242. Оиланинг жамиятдаги муҳим ижтимоий институт сифатидаги ўрни.
243. Миллий тилнинг давлат мақоми.
244. Ёшлар маънавияти шаклланишида миллий ва ватанпарварлик тарбиясининг роли.
245. Китобхонлик - маънавий барқамоллик белгиси.
246. Табиатга булган онгли муносабатда аждодлар ўгитлари.
247. “Устоз-шогирд” анъаналаридан фойдаланишнинг ўзига хослиги.
248. Ибн Синонинг фалсафий қарашлари.
249. Маънавий қашшоқлик –инсон фожиаси.
250. Китоб – миллатнинг бебаҳо маънавий ва маданий мероси.
251. Магистратуруанинг мақсад ва вазифалари;
252. «Магистр» сўзининг маъноси ва у қандай даражা;
253. Магиструра талабасининг малакавий иши;
254. Илмий мактаб тушунчаси ва хусусиятлари;
255. Илмий тадқиқот ишларининг турлари,
256. Тезис нима?
257. Илмий мақола нима?
258. Аннотация ва рефератга қўйилган талаблар;
259. Тадқиқот ишларини ўтказиш босқичлари.
260. Тажриба натижаларида бошқа қийматлардан кескин фарқ қилувчи қийматларни текшириш босқичлари;
261. Абсолют ва нисбий хатолар, тажрибани икки вариантидан олинган ўртача қийматларни таҳлили;
262. Танланган мутахассислигига бўйича илмий ва илмий педагогик фаолият бўйича тушунчаси.
263. Танланган мутахассислиги соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимлари.
264. Танланган мутахассислигига соҳасини ривожланиш истиқболлари.
265. Танланган мутахассислиги бўйича илмий изланишларни олиб борган олимлар тўғрисида маълумот беринг.
266. Илмий ва илмий-педагогик фаолият юритишнинг норматив-хуқуқий асосларига.
267. Ўзбекистон республикасининг “таълим тўғрисида”ги қонуни.
268. Қонуннинг мақсади.
269. Педагогик фаолият билан шуғулланиш хуқуқи.
270. Ўзбекистон республикасининг таълим тизими ягона ва узлуксизлиги.
271. Таълим турлари.

272. Таълим тугрисида хужжатлар.
273. Ўзбекистон республикаси вазирлар махкамасининг таълим соҳасидаги ваколатлари.
274. Қонун хужжатларига мувофиқ хорижий давлатларнинг таълим тўғрисидаги хужжатларини тан олиш ва хужжатларнинг эквивалент эканлигини қайд этиш тартибини белгилаш.
275. Таълимни бошқариш бўйича маҳсус ваколат берилган давлат органларининг ваколатлари.
276. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг таълим соҳасидаги ваколатлари.
277. Таълим дастурнинг мақсади.
278. Таълим дастурнинг биринчи босқичи.
279. Таълим дастурнинг иккинчи босқич.
280. Таълим дастурнинг учинчи босқич.
281. Кадрлар тайёрлаш тизимини ривожлантириш. Асосий йўналишлари.
Кадрлар тайёрлаш тизимида ишлаб чиқариш.
282. Кадрлар тайёрлаш тизимида фан.
283. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини рўёбга чиқаришни биринчи босқичи.
284. Мутахассислик кодининг биринчи учта рақами нимани ифодалайди.
285. Олий таълимнинг Давлат таълим стандартлари “Асосий қоидалари”
286. Кадрлар тайёрлаш сифати, таълим мазмунига қўйилган умумий талаблари.
287. Таълим олувчилар тайёргарлигининг зарурий ва етарли билим даражаси ҳамда олий таълим муассасалари битирувчиларига қўйиладиган умумий малакавий талаблари.
288. Ўқув юкламасининг ҳажмини.
289. Таълим муассасалари фаолияти ва кадрлар тайёрлаш сифатини баҳолаш тартиблари ҳамда механизми.
290. ДТСга Кадрлар тайёрлаш миллий дастури босқичларини амалга ошириш жараёнида, шунингдек, мамлакат ижтимоий-иктисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденциялари.
291. Давлат таълим стандарти.
292. Ўқув режаси.
293. Намунавий ўқув режа.
294. Ишчи ўқув режа.
295. Фан дастури.
296. Магистратура тўғрисидаги низом.
297. Магистратура талабаларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари;
298. Диссертация нима?
299. Диссертацияни тайёрлаш ва ҳимоя қилишга қўйиладиган талаблар;
300. Диссертациянинг таркиби ва унинг мазмунига қўйиладиган талаблар;

5А 510701 «Олий ҳамширалик иши» мутахассислиги буйича магистратурага киравчиларнинг илмий ва илмий педагогик ишларга қобилияти ҳамда қизиқишиларини аниқлаш бўйича сұхбатни натижаларини баҳолаш мезони.

5А 510701 «Олий ҳамширалик иши» мутахассислигидан кириш синовларини баҳолаш қўйидаги тартибда амалга оширилади:

1. Магистратурага киравчиларнинг илмий ва илмий педагогик ишларга қобилиятини аниқлаш бўйича сұхбат Олий таълим муассасаси ректори томонидан тасдиқланган маҳсус комиссия аъзолари иштироқида ўтказилади ва ёзма ишлар шифрлангандан кейингина текшириб баҳоланади.

2. Сұхбат жараёнида абитуриентнинг илмий ва илмий қобилиятини аниқлашга (офзаки) 30 дақиқача вакт ажратилади. Шунинг 10-15 дақиқасида абитуриент ёзма тайёрланади ва қолган 10-15 дақиқа давомида оғзаки жавоб берниш лозим.

3. Магистратурага киравчилар билими 0 баллдан 50 баллгача бўлган баллар оралиғида баҳоланади.

4. Сұхбат бешта савол дан иборат бўлиб, бу саволлар абитуриентнинг мутахассислик бўйича ижодий қобилияти, тизимли мустақил таҳлил қилиш, холосалар чиқариш бўйича билимларни аниқлашга қаратилган бўлади. Бунда саволлар қўйида келтирилган мезонлар:

1). Танланган магистратура мутахассислиги соҳасининг замонавий илмий муаммолари;

2). Танланган магистратура мутахассислиги соҳасининг илмий ва илмий-педагогик ғояларини таҳлил қила олиши;

3). Илмий-тадқиқот фаолиятни ташкил этиш, тадқиқот натижаларини таҳлил қила олиши;

4). Таълим-тарбия жараёнини ташкил этишнинг шакл, метод ва воситалари ҳақида умумий тушунчаларга эгалиги;

5). Илмий тадқиқот натижаларини тушунтира олиш қобилияти ёки илмий нашрларда эълон қилган ишларининг мавжудлиги асосида баҳоланади.

5. Вариантдаги саволлар мутахассислик фанлари бўйича Ўзбекистон республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим Вазирлиги томонидан тегишли бакалавр йўналишидаги тасдиқланган фан дастури асосида тузилади.

6. Жавоблар қўйидаги тартибда аниқланади:

Сұхбат 0 баллдан 50 баллгача бўлган баллар оралиғида баҳоланади. Билетларда 4 та савол бўлиб, хар бир савол учун максимал – 10 балл, абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлар) кўриб чиқилиб, максимал – 10 балл кўйилади.

7. Вариантдаги ҳар бир саволга берилган жавобларни баҳолаш қўйидаги

тартибда амалга оширилади:

- саволга берилган жавоб түлиқ бўлиб, кўйилган масалани моҳияти ва мазмуни етарлича очилган, етарлича хulosалар чиқарилган ва асосланган, далилларга тўғри ва аниқ баҳо берилган, мантиқий кетма-кетликка амал қилинган бўлса бундай жавобга 9-10 оралиғида балл қўйилади;
- агар саволга жавоб берилган бўлиб, масалани мазмун ва моҳияти очилган ва унга ижодий ёндашилган, мустақил фикрлаш ва хulosаларни асослай олиш қобилияти намоён қилинган, далилларга тўғри баҳо берилган, мантиқий кетма-кетликка амал қилинган бўлса, у ҳолда бундай жавобга 7-8 оралиғида балл қўйилади;
- агар саволга жавоблар келтирилган бўлсада, кўйилган масаланинг моҳиятини очишга ҳаракат қилинган, қисман ижодий ёндашилган, хulosалар асосланган, баъзи бир умумий хатоликларга йўл қўйилган ва мантиқан кетма-кетликка амал қилинган бўлса, у ҳолда бундай жавобга 6-7 оралиғида балл қўйилади;
- агар саволнинг жавобида умумий тушунчалар келтирилиб, масаланинг мазмун ва моҳияти очилмаган, асосий хulosалар қилинмаган, масалани ҳал қилишга ижодий ёндашилмаган, мулохаза юритишида қўпол хатоликларга йўл қўйилган бўлса, бундай жавобга 1-5 оралиғида балл қўйилади;
- агар саволга мутлақо жавоб берилмаган ёки жавоблар бошқа саволга таалуқли бўлса, бундай жавобга 0 балл қўйилади.

8. Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) ни баҳолаш қўидаги тартибда амалга оширилади:

- абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) нинг умумий сони 5 та ва ундан ортиқ бўлса, 9-10 балл;
- Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) нинг умумий сони 4 та бўлса, 7-8 балл;
- Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) нинг умумий сони 3 та бўлса, 5-6 балл;
- Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) нинг умумий сони 2 та бўлса, 3-4 балл;
- Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) нинг умумий сони 1 та бўлса, 1-2 балл оралиғида қўйилади;
- Абитуриентнинг илмий мақола ёки тезислари (ёки уларга тенглаштирилган хужжатлари) бўлмаса 0 балл қўйилади.

Кўйилган баллардан норози бўлган бакалавр синов натижалари эълон қилинган вақтдан бошлаб 24 соат давомида қабул комиссиясининг раисига ёки аппеляция (адолат) комиссияси раиси номига ариза билан мурожаат қилиши мумкин.

Аппеляция ҳақидаги аризани кўриб чиқиш муддати 2 кундан ошмаслиги керак.

ФОЙДАЛАНИЛАДИГАН АСОСИЙ ДАРСЛИКЛАР ВА ЎҚУВ ҚЎЛЛАНМАЛАРИ РЎЙХАТИ:

Асосий адабиётлар

1. Маматқулов Б. Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни бошқариш. Илм Зиё, Тошкент-2013, 596 бет.
2. Маматқулов Б., Касимова Д.А. Соғлиқни сақлаш менежменти ва иқтисодиёти. Ворис Нашриёти, Тошкент 2015, 238 бет.
3. Theodore H. Tulchinsky, Elena A. Varavikova. The New Public Health. Second Edition. Academic press. USE-2011. 697р.
4. P.Kelly H.Crawforol. Nursing leadership and management. NELSON. Canada - 2013. 95р.

Кўшимча адабиётлар

1. Ахмедов М., Азимов Р., Муталова З., Гусейнов Ш. Цой Е. Bernd Rechel.– Системы здравоохранения: Узбекистан, время перемен. – 2014; 16(5): 1-168 с.;
2. Lemon/Лимон. Учебные материалы по сестринскому делу/Пакет учебных материалов для медсестер и акушерок. Всемирная организация здравоохранения, Европейское региональное бюро. Первое издание 1996, 12 глав;
3. Двойников С.И.. Менеджмент в сестринском деле. Ростов на Дону-2012
4. Модестов А.А.и др. Лидерство в сестринском деле. Учеб пособ. Ростов на Дону 2009.

Интернет сайтлари

1. www.gov.uz – Ўзбекистон Республикаси хукумат портали.
2. www.lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси.
3. www.economist.com
4. www.worldeconomics.com
5. www.tradingeconomics.com
6. <http://grad-schools.usnews.rankingsandreviews.com / best-graduate- schools / top-humanities-schools/economics-rankings>
7. www.stplan.ru - экономика и управление
8. www.catback.ru - научные статьи и учебные материалы по экономике

Жамоат соғлиқни сақлаш

мактаби директори

Б.М.Маматқулов